

Onderwerp: **Centrumvisie Voorthuizen: naar een levendig, aantrekkelijk en bereikbaar centrum.**

Samenvatting raadsvoorstel

Een aantal jaren geleden is door de inwoners van Voorthuizen de dorpsvisie opgesteld. Meer recent is de rondweg geopend. Dit betekent dat het gebruik van de wegen in en rond Voorthuizen verandert en daarmee ook het karakter van het centrum. De gemeente heeft samen met inwoners, ondernemers, vastgoedeigenaren en andere belanghebbenden een centrumvisie opgesteld om de basis te leggen voor een eigentijds, karakteristiek en levendig centrumgebied. De thema's "levendigheid en "versterking van het groene en gastvrije karakter" uit de dorpsvisie vormen het fundament van de centrumvisie. Daarnaast biedt de centrumvisie een antwoord op de vragen rond de invulling van (toekomstige) leegkomende centrumlocaties, het creëren van een aantrekkelijk verblijfsklimaat, het parkeren en het gebruik van de horecapleinen. Een stedenbouwkundige uitwerking op hoofdlijnen van het openbaar gebied en een (integraal) uitvoeringsprogramma maken onderdeel uit van de visie.

In de centrumvisie wordt ingezet op: *een (ambitie 1) levendig centrum waar de basis op orde is met passende en geclusterde voorzieningen, die (ambitie 2) goed bereikbaar is voor iedereen, waar (ambitie 3) inwoners elkaar ontmoeten in een groene, karakteristieke levendige en klimaat-adaptieve openbare ruimte en (ambitie 4) met een sterke identiteit waar Voorthuizen trots op kan zijn.*

De hiervoor benoemde ambities zijn daarbij als volgt uitgewerkt:

Ambitie 1 Levendig centrum: eigentijds, karakteristiek en levendig centrum:

Een compact centrum, met een duidelijke gebiedsafbakening waarbij de herontwikkeling van de oude AH-locatie een sleutelpositie inneemt.

Toevoeging nieuwe functies als aanvulling op detailhandel.

De basis op orde, een schoon, heel en veilig centrum.

Ambitie 2 Bereikbaar centrum: een goed bereikbaar centrum met minder verkeer door de Hoofdstraat:

Uitgangspunt is dat de auto te gast is in het centrum, verkeersfunctie van de Hoofdstraat wordt afgewaardeerd.

Herinrichting van de Hoofdstraat met een nieuwe inrichting die aansluit bij het karakter van het centrum.

Zorgdragen voor voldoende passende parkeergelegenheid in en om het centrumgebied.

Wijzigen parkeerregime door uitbreiding blauwe zone.

Ontwikkelen parkeerroute buitenom via Koninginnelaan, Rembrandtstraat, Gerard Doustraat, Roelenengweg, Sportparkstraat en Molenweg.

Onaantrekkelijk maken van Hoofdstraat voor doorgaand verkeer, waaronder vrachtverkeer en landbouwverkeer.

Ambitie 3 Aantrekkelijk verblijfsgebied: Bunckmanplein en Horecaplein Kerkstraat als huiskamer van Voorthuizen:

Verbeteren synergie tussen horecapleinen door aanpassing ruimtelijke structuur.

Toevoegen meer groen, uitbreiden groene slinger in west-oost richting langs de Hoofdstraat.

Doorontwikkeling evenementen en promotieplan.

Ambitie 4 Gebiedsbranding: "Sterke identiteit waar Voorthuizen trots op kan zijn:

Ontwikkelen van Voorthuizen als entree van de Veluwe waarbij onder andere wordt ingezet op herkenbare entrees met groene elementen.

De visie en ambities zijn vertaald en uitgewerkt in een aantal deelgebieden en een vijftal ontwikkellocaties. De verschillende ambities zijn per deelgebied geconcretiseerd en gevisualiseerd waarbij ingezet wordt op een beeldkwaliteit met een "stevig dorpse" uitstraling.

Tenslotte zijn de visie en de bijbehorende ambities voor het centrum en de vertaling naar deelgebieden uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma. De uitvoering van de visie zal naar verwachting zijn beslag krijgen in de periode 2021 – 2030.

Aan de raad,

Gevraagde beslissing:

1. De vier ambities ("1 Eigentijds, karakteristiek en levendig centrum"; "2 Een goed bereikbaar centrum met minder verkeer door de Hoofdstraat"; "3 Bunckmanplein en Horecaplein Kerkstraat als huiskamer van Voorthuizen" en "4 Sterke identiteit waar Voorthuizen trots op kan zijn") en de vertaling naar de in de visie benoemde deelgebieden en ontwikkellocaties zoals opgenomen in de hoofdstukken 3 en 4 van de Centrumvisie Voorthuizen als richtinggevend kader vast te stellen voor de ontwikkeling van het centrumgebied van Voorthuizen en deze als uitgangspunt te nemen bij de verdere concretisering van de visie.

1. Inleiding

Een aantal jaren geleden is door de inwoners van Voorthuizen de dorpsvisie opgesteld. Meer recent is de rondweg geopend. Dit betekent dat het gebruik van de wegen in en rond Voorthuizen verandert en daarmee ook het karakter van het centrum. Tegelijkertijd spelen er een aantal opgaven voor het centrum (veranderende functie en opzet van dorpscentra, structurele leegstand, doorgaand verkeer) die vragen om een integrale oplossing. Om daar een antwoord op te formuleren heeft de gemeente samen met inwoners, ondernemers, vastgoedeigenaren en andere belanghebbenden een centrumvisie opgesteld om de basis te leggen voor een eigentijds, karakteristiek en levendig centrumgebied. Door de mogelijke gevolgen van de corona-pandemie kan de leegstand verder toenemen en de urgentie om dit aan te pakken eveneens. De thema's "levendigheid en "versterking van het groene en gastvrije karakter" uit de dorpsvisie vormen het fundament van de centrumvisie. Daarnaast biedt de centrumvisie een antwoord op de vragen rond de invulling van (toekomstige) leegkomende centrumlocaties, het creëren van een aantrekkelijk verblijfsklimaat, het parkeren en het gebruik van de horecapleinen. Een stedenbouwkundige uitwerking op hoofdlijnen van het openbaar gebied en een (integraal) uitvoeringsprogramma maken eveneens onderdeel uit van de visie. De visie dient gezien te worden als een verbeelding van het meest gewenste toekomstbeeld voor het centrum van Voorthuizen waarvan het wenselijk is om de visie op onderdelen verder te concretiseren en uit te werken.

2. Door de raad gestelde kaders

Er ligt reeds het nodige aan (beleids)visies die raakvlakken hebben met de huidige en toekomstige ontwikkeling van het centrum. De twee belangrijkste visies, zijn de Dorpsvisie van Plaatselijk Belang Voorthuizen en de Routekaart voor een programma Hart van Voorthuizen. De centrumvisie sluit zoveel mogelijk aan op deze bestaande visies.

Onder leiding van Plaatselijk Belang Voorthuizen is door inwoners in 2017 een dorpsvisie opgesteld. In de visie staan richtinggevende uitspraken over wat inwoners van Voorthuizen belangrijk vinden en welke thema's er nu en in de toekomst gaan spelen. De Dorpsvisie heeft betrekking op heel Voorthuizen maar voor het centrum zijn de volgende thema's van belang:

- Vergroening
- Verkeersveiligheid
- Activiteiten

De Dorpsvisie en de lopende initiatieven/plannen bij de gemeente staan aan de basis van de Routekaart voor een programma Hart van Voorthuizen. Dit document betreft een routekaart om te komen tot een programmatische aanpak voor het centrum van Voorthuizen. De raad is hierover begin 2020 geïnformeerd. In de centrumvisie zijn de verschillende ambities en opgaven vertaald in een samenhangend beeld waardoor de centrumvisie als een inhoudelijk kompas kan werken voor de aanpak van Voorthuizen centrum.

Daarnaast zijn er nog een aantal visies die raakvlakken hebben met de centrumvisie. In 2019 is een visie opgesteld over een mogelijke "Groene Slinger" door Voorthuizen. Dit is een groene wandel- en fietsroute die van Noord naar zuid door Voorthuizen loopt. Aansluiting en vertaling van de groene slinger op het centrumgebied is wenselijk.

Tenslotte heeft de gemeenteraad in maart de Woonvisie Barneveld 2021 -2025 vastgesteld. Het uitgangspunt daarin is dat er een woningtekort is en dat er de komende jaren ruimte wordt gemaakt voor nieuwe woningbouwinitiatieven onder meer in het centrumgebied. In de centrumvisie wordt ingezet op een intensivering van het wonen in het centrum waarmee in de huisvestingsbehoefte van verschillende doelgroepen (onder andere senioren) kan worden voorzien, dit ook in relatie tot transformatie van verschillende deelgebieden van het centrum.

3. Effect/Meetbare doelstellingen

a) **Meetbaar effect:** Het meetbaar effect is op dit moment van de planvorming nog niet aan te geven. Dit is onder meer afhankelijk van de uitwerking van de visie en ambities in concrete plannen en projecten.

b) **Maatschappelijk effect:**

Een eigentijds, karakteristiek en levendig centrum voor Voorthuizen in 2030.

4a. Argumenten

1.1 De centrumvisie geeft antwoord op de vraag waar het centrum van Voorthuizen in 2030 wil staan.

Het centrum van Voorthuizen heeft met verschillende uitdagingen te maken. Deels zijn deze centrumgrens-overstijgend, deels zijn deze centrum-specifiek. In de visie wordt ingezet op het realiseren van een (ambitie

1) levendig centrum waar de basis op orde is met passende en geclusterde voorzieningen, die (ambitie 2) goed bereikbaar is voor iedereen, waar (ambitie 3) inwoners elkaar kunnen ontmoeten in een groene, karakteristieke, levendige en klimaat-adaptieve openbare ruimte en (ambitie 4) met een sterke identiteit waar Voorthuizen trots op kan zijn.

De hiervoor benoemde ambities kennen de volgende uitwerkingsopgaven:

Ambitie 1: Eigentijds, karakteristiek en levendig centrum:

- Compact centrum met duidelijke gebiedsafbakening en verankering in beleid.
- Herontwikkeling voormalige locatie Albert Heijn, voorkeur voor verplaatsing Aldi.
- Intensivering van de woonfunctie van het centrumgebied.
- Ontwikkeling nieuwe functies als aanvulling op detailhandel.
- De basis op orde: schoon, heel en veilig centrum.

Ambitie 2: Een goed bereikbaar centrum met minder verkeer door de Hoofdstraat:

- Uitgangspunt is dat auto zo veel mogelijk te gast wordt in het centrum.
- Wens om doorgaand verkeer te verminderen om de leefbaarheid te vergroten.
- Inrichting Hoofdstraat als 30 km/h zone.
- Uitwerking mogelijkheden parkeerroute.
- Tegengaan/weren doorgaand vracht- en landbouwverkeer.
- Hoog kwaliteitsniveau onderhoud openbare ruimte.
- Voldoende passende parkeergelegenheid op centrumgebied.
- Ruimte in verblijfs- en winkelgebied voor de voetganger.

Ambitie 3: Bunckmanplein en horecaplein Kerkstraat als huiskamer van Voorthuizen:

- Versterken ontmoetingsfunctie van het centrum.
- Versteving ruimtelijke synergie tussen Bunckmanplein en horecaplein Kerkstraat.
- Vergroening centrum door uitbreiding groene slinger langs hoofdstraat in oost-west richting.
- Doorontwikkeling evenementen en promotie Voorthuizen.

Ambitie 4: Sterke identiteit waar Voorthuizen trots op kan zijn:

- Gebiedsbranding .

De vier ambities zijn vervolgens naar diverse deelgebieden voor het centrum vertaald, met voor elk deelgebied eigen opgaven. Daarnaast zijn voor het centrumgebied vijf ontwikkellocaties benoemd waar kansen zijn voor een ruimtelijke en functionele vernieuwing van het centrum.

De ambities, deelgebieden en ontwikkellocaties zijn uitgewerkt in de hoofdstukken 3 en 4 van de centrumvisie welke als bijlage 1 bij dit voorstel is gevoegd.

1.2 Centrumgebieden: van “place to buy” naar “place to be”.

Uit het bewonersonderzoek komt naar voren dat inwoners en bezoekers tevreden zijn over het centrum. Als gemiddeld rapportcijfer wordt het centrum van Voorthuizen in het onderzoek gewaardeerd met een ruime voldoende (7,8). Toch zijn centrumgebieden aan verandering onderhevig. Consumententrends als “veranderend koopgedrag” en “meer gebruik van horeca” zorgen er voor dat de ruimtelijke opzet van centra vraagt om aanpassing. Centra worden compacter en (deel)gebieden die met leegstand kampen transformeren naar andere functies. (leegstaande) winkelpanden maken daarbij plaats voor dienstverlening, bedrijvigheid/ambacht en/of woningen. Succesvolle dorpscentra zetten daarbij troeven in als parkeergemak en korte loopafstanden om de consument te binden. Ook vraagt de klimaatverandering om een transformatie naar een meer klimaatadaptieve ruimte met meer groen en minder verharding. Om opgaven en kansen te combineren is een visie een eerste vereiste. In de gemeente Barneveld zijn voor de centra van Barneveld en Voorthuizen visies in ontwikkeling. In beide kernen spelen min of meer dezelfde opgaven (toekomstgerichte winkelfunctie, bereikbaar centrum, vergroening, beleving en intensivering woonfunctie) die vragen om een integrale aanpak. Beide visies zijn middels een participatief proces tot stand gekomen c.q. in ontwikkeling en zijn opgesteld vanuit het gedachtengoed van de Omgevingswet. Naar verwachting zal de centrumvisie voor Barneveld in oktober gereed zijn voor besluitvorming.

1.3 De visie is het resultaat van co-creatie.

De geformuleerde opgaven en de daarop gebaseerde visie en ambities zijn het resultaat van een uitgebreid participatief proces. De visie is het resultaat van diverse sessies en gesprekken met belanghebbenden over de waarden, identiteit, ambities, doelstellingen en acties van en voor het centrum. De contactmomenten bestonden onder meer uit gesprekken met ondernemers, vastgoedeigenaren, belangenorganisaties zoals Plaatselijk Belang en Wijkplatform Voorthuizen Centrum, en vertegenwoordigers van de gemeente, een brede dorpsconferentie, schouwen en een passanten-enquête op straat. Deze manier van werken zorgt er

voor dat iedereen in de gelegenheid is gesteld om zijn input te leveren. Gedurende het gehele proces is de visievorming begeleid door een kopgroep. Deze bestond uit een afvaardiging van ondernemers, inwoners, pandeigenaren en ambtenaren. In verschillende bijeenkomsten werden de onderzoeksresultaten, schetsen en ook deze visie voorgelegd aan de leden van de kopgroep met als doel deze verder te verrijken en aan te scherpen. Daarnaast fungeerden de leden van de kopgroep als aanspreekpunt voor hun achterban en zijn de bijeenkomsten in gezamenlijkheid voorbereid. Op deze wijze is toegewerkt naar een gedragen visie waar een palet aan actoren bij betrokken is geweest. De kopgroep kan zich vinden in de visie en daarmee is de visie het resultaat van co-creatie.

1.4 De in de visie beschreven ambities geven de gewenste ontwikkelingsrichting voor het centrumgebied aan en moeten verder worden geconcretiseerd en uitgewerkt.

Het eindproduct is een visie waarin de gewenste ontwikkelingsrichting voor het centrum wordt beschreven. In de visie zijn beargumenteerde keuzes op hoofdlijnen gemaakt voor de inrichting van het centrumgebied en is een aanzet gedaan richting de uitvoering. De gemaakte keuzes dienen verder uitgewerkt en geconcretiseerd te worden in diverse sectorale uitwerkingsplannen en projecten. Om de concretisering en uitvoering op een samenhangende wijze te laten verlopen, zal hiervoor een programmatische aanpak worden gevolgd. Tevens is de visie kaderstellend voor initiatieven die door derden voor het centrum van Voorthuizen worden ingediend. De uitwerking (concretisering op inhoud, financiën en planning) van het bij de ambities behorende uitvoeringsprogramma zoals weergegeven in hoofdstuk 5 van de centrumvisie zal na uw besluit op dit voorstel worden opgepakt. Het uitvoeringsprogramma van de visie zal als basis worden gehanteerd voor de programmatische aanpak van het centrumgebied van Voorthuizen. Wij zullen de uitwerking van het uitvoeringsprogramma zodra dit beschikbaar is aan u voorleggen.

1.5 De visie op de hoofdwegenstructuur geeft de toekomstige gewenste verkeerstructuur voor Voorthuizen aan en toont de bredere inbedding van de ambitie "Een goed bereikbaar centrum, met minder verkeer door de Hoofdstraat".

In de visie op de hoofdwegenstructuur wordt ingezet op het reguleren van het verkeer in Voorthuizen. Uitgangspunt daarbij is het juiste verkeer op de juiste weg en een daarop afgestemd verkeersregime. In dit kader is het uitgangspunt dat gemotoriseerd verkeer dat niet in Voorthuizen hoeft te zijn via de rondweg en Heuvelrandweg wordt geleid. De hoofdwegen door Voorthuizen houden grotendeels echter wel een ontsluitende functie voor het lokale verkeer. In en om het centrum geldt 30 km/h en "auto te gast". Voor de inrichting van de hoofdwegenstructuur in de kern zelf wordt in de visie een samenhangend pakket aan maatregelen voorgesteld. De belangrijkste voorgestelde maatregelen zijn:

- Uitbreiding 30 km/h zone op Apeldoornsestraat.
- De verdere inrichting van de reeds bestaande 30 km/h zones rondom rotonde "De Punt".
- Het reguleren van de snelheid op wegen met een 50 km/h regime.
- Het verbeteren van de oversteekbaarheid van wegen.

In de hoofdwegenstructuur neemt de doorgaande Hoofdstraat een centrale positie in. De ambitie om de doorgaande Hoofdstraat minder aantrekkelijk voor (doorgaand) autoverkeer te maken, dient dan ook in een breder verband gezien te worden. Met name de te treffen maatregelen op de Apeldoornsestraat en Baron van Nagellstraat dragen bij aan het terugdringen van het doorgaand verkeer op de Hoofdstraat in het centrum. Binnen het scenario "van de auto te gast" zijn er nog verschillende inrichtingsvarianten mogelijk, welke bij de verdere uitwerking van de plannen uitgewerkt zullen worden. De centrumvisie en de visie op de Hoofdwegenstructuur sluiten goed op elkaar aan. Beide visies zijn in de kopgroep besproken en kunnen daar rekenen op draagvlak. De visie op de hoofdwegenstructuur Voorthuizen is voor u ter kennisname als bijlage 2 bij dit raadsvoorstel gevoegd en kan gezien te worden als de bredere verkeerskundige inbedding van ambitie 2 "Een goed bereikbaar centrum met minder verkeer door de Hoofdstraat".

b. Tegenargumenten/kanttekeningen

De visie bevat een gedragen ontwikkelingsrichting voor het centrumgebied van Voorthuizen maar dient op onderdelen verder uit te werken.

De visie bevat de integrale kaderstelling om invulling te geven aan de gewenste ontwikkelingsrichting voor het centrum van Voorthuizen. In de visie is een eerste vertaling gemaakt om de ambities verder vorm en inhoud te geven in deelgebieden. Ook is er een aanzet gemaakt voor een doorvertaling in een verkeersplan en een beeldkwaliteitsplan. Een verdere concretisering en de daarbij behorende keuzes dienen in het vervolgtraject te worden gemaakt.

5. Alternatieve scenario's

Vanuit de verschillende opgaven is het denkbaar dat er alternatieve oplossingen mogelijk zijn.

Er spelen diverse opgaven die van invloed zijn op de ontwikkelingsmogelijkheden voor het centrum van Voorthuizen. Voor deze opgaven kan een breed scala aan oplossingen worden ingezet. Vanuit expert-

judgement en de uitkomsten van het participatie traject is gekozen voor de visie zoals hij nu ter besluitvorming voorligt. Op onderdelen en thema's zouden er alternatieve keuzen gemaakt kunnen worden die leiden tot een andere visie.

6. Proces

Vervolg/besluitvormingsproces (inclusief participatie):

- Inrichten van een nieuwe samenwerkingsstructuur met een regiegroep onder voorzitterschap van de coördinerend wethouder waarin inwoners, ondernemers, vastgoedeigenaren en de gemeente participeren. Hierboven komt een bestuurlijke stuurgroep van de gemeente, deze coördineert de programmatische aanpak van het centrum van Voorthuizen.

Vervolgstappen/planning/uitvoering:

- Uitwerken diverse acties uit het uitvoeringsprogramma in een projectplan per actie. Hierin worden de diverse acties geconcretiseerd op inhoud, uitvoeringstermijn en financiën en wordt per actie een trekker benoemd.
- Doorvertaling financiële consequenties uitvoeringsprogramma in de gemeentelijke begroting.

Communicatie:

Voor de uitvoering van de centrumvisie zal een communicatieplan worden opgesteld.

7. Financiële gevolgen

Bij de concretisering van het uitvoeringsprogramma zullen de financiële consequenties in beeld worden gebracht. Daarna zal een vertaling met het gemeentelijke meerjarenperspectief worden gemaakt. Op voorhand wordt daarbij uitgegaan dat de dekking van de financiële middelen voor de uitvoering zal bestaan uit een combinatie van bestaande budgetten en nieuwe budgetten. Bij het proces van de aanwending van nog niet beschikbare financiële middelen zal tevens aansluiting worden gezocht bij meekoppelende belangen van andere overheden en de daarvoor beschikbare subsidiemogelijkheden.

8. Risico's

De uitvoering van een centrumplan is een complexe aangelegenheid. Mogelijk dat er bij de uitvoering nog andere opgaven naar voren komen die nu nog niet in beeld zijn. Het uitvoeringsprogramma dient daarom gezien te worden als een soort rollende agenda. Dit betekent dat gaandeweg de uitvoering acties meer concrete vorm krijgen en ook dat er nieuwe initiatieven/acties die passen binnen de visie toegevoegd kunnen worden aan de agenda.

Burgemeester en wethouders van Barneveld, de secretaris, W. Wieringa	de burgemeester, J.J. Luteijn
--	----------------------------------

Bijlagen:

- Centrumvisie Voorthuizen: naar een levendig, aantrekkelijk en bereikbaar centrum.
- Visie op Hoofdwegenstructuur Voorthuizen.